

វត្ថុបុរាណ, សារមន្ទីរ និងការទាមទារយកវត្ថុដែលចាត់បដិមកវិញ ៖ កោលដំហាររបស់កម្ពុជា

Objects, Museums, and Restitution: Cambodian Perspectives on Return

ជាភាសាខ្មែរដោយ គង់ វិរៈ / In Khmer followed by oral English summary (and with English subtitle on slides) by Kong Vireak

ថ្ងៃសុក្រ ទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨ ម៉ោង៥:៣០ល្ងាច

នៅមហាវិទ្យាល័យបុរាណវិទ្យា (ក្នុងសាលសម្តែងនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទវិចិត្រសិល្បៈ)

Friday, March 23, 2018, 5:30pm at RUFA (behind the National Museum)

សូមអញ្ជើញចូលរួមស្តាប់ដោយមេត្រី

វិភាគទានពី

with contribution from

- សប្បុរសជន
- សមាជិកយសោធរ
- មិត្តយសោធរ

- Individuals
- Members of Yosothor
- Friends of Yosothor

Yosothor@gmail.com

www.yosothor.org

វត្ថុបុរាណ, សារមន្ទីរ និងការធានាពរយកវត្ថុដែលចាត់បង្គំមកវិញ ៖ កោលដំហាររបស់កម្ពុជា

ដោយ គង់ វីរៈ

ប្រធាននាយកដ្ឋានសារមន្ទីរ នៃក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ

កម្ពុជាបានឆ្លងកាត់សង្គ្រាមនិងវិនាសកម្មផ្សេងៗអស់រយៈពេលច្រើនទសវត្សរ៍។ ប្រទេសទាំងមូលរងគ្រោះនឹងការខូចខាតគ្រប់វិស័យ ហើយបេតិកភណ្ឌជាតិក៏គេចពុំផុតពីគ្រោះនេះដែរ។ បុរាណស្ថានច្រើនលើសលុបរងការបំផ្លិចបំផ្លាញ ខ្លះខ្ទេចខ្ទាំយ៉ាងដំណំ ខ្លះទៀតបាក់បែកតិចជាងនោះ។ ជួនកាលរចនាសម្ព័ន្ធប្រាសាទតែម្តងដែលរងការផ្តួលរំលំដោយជនទុច្ចរិតស្វែងរកបុរាណវត្ថុទៅលក់ ជួនកាលទៀតផ្នែកផ្សេងៗនៃប្រាសាទរងការដាច់យកចម្លាក់។ ការខូចខាតនោះមានភាពធំធេង ធ្វើឲ្យការកត់ត្រាវត្ថុដែលបាត់បង់ទៅពុំបានគត់មត់ទាន់ពេលវេលា ដ្បិតអ្នកលួចតែងយកវត្ថុទ្រង់ដែនទៅបរទេស។ ប្រការនេះធ្វើឲ្យមានការលំបាកខ្លាំងក្នុងការរៀបចំសំណុំរឿងដើម្បីទាមទារយកមកវិញ ពេលដែលយើងដឹងថាវត្ថុមួយណាទៅសំចតដល់ទីណាមួយហើយ។ កម្ពុជាជាហត្ថលេខីនៃកត្តិការសញ្ញាសំខាន់ៗនៃអង្គការយូណេស្កូ ព្រមទាំងកត្តិការសញ្ញាអន្តរជាតិផ្សេងទៀត។ នេះហើយដែលធ្វើឲ្យយើងមានលទ្ធភាពខាងផ្លូវច្បាប់ ដើម្បីទាមទារយកមកមាតុភូមិវិញនូវបុរាណវត្ថុមួយចំនួន ដោយមានការជ្រោមជ្រែងពីអន្តរជាតិផង។ ក្នុងរវាងជាងមួយទសវត្សកន្លងមកនេះ ឃើញថាការខិតខំរបស់យើងទទួលបានលទ្ធផលបានប្រសើរគួរសម។ ជាញឹកញយ ជោគជ័យរបស់យើងបានមកពីឥរិយាបថរកដំណោះស្រាយតាមការចរចាសម្របសម្រួលជាមុនសិន ដែលធ្វើឲ្យភាគីទាំងពីរ (ម្ខាងគឺកម្ពុជា ម្ខាងទៀតគឺឯកជនឬស្ថាប័នបរទេសដែលកំពុងកាន់កាប់វត្ថុនោះ) ទទួលបានលទ្ធផលចំណេញរៀងខ្លួន។

Objects, Museums, and Restitution: Cambodian Perspectives on Return

by Kong Vireak

(Director of the Department of Museum, Ministry of Culture and Fine Arts)

Cambodia was raged by wars for many decades, which led to grave destruction of all sectors of the nation, and inevitably the national heritage. Many archaeological sites were seriously or partly destroyed; ancient artifacts were looted from historic sites or temples, and were illegally trafficked out of Cambodia for international antique collectors. As a signatory to a series of UNESCO and international conventions, Cambodia has been gradually successful in reclaiming ownership over a number of those lost artifacts through negotiation or litigation. Because the looting happened mostly in a context of insecurity and uncertainty, a proper documentation was difficult to constitute, therefore claim often appears as a big challenge for Cambodia.

Since the 1990s, Cambodia, with international assistance, has recovered a dozen of artifacts. Often the process went through amicable solution, based on a win-win policy.